

Innhold

Forord	11
Om å motivere – seg selv og elevene	12
DEL I HISTORIEDIDAKTIKK I DAG – FORSKNING, PRAKSIS, PERSPEKTIVER	15
Kapittel 1	
Historisk kunnskap – historisk tenking	17
Kunnskapsbegrepet i historiefaget	18
Hva er «Historisk tenking»?	19
«Historisk tenking» – den angloamerikanske «skolen»	21
Innholdsbegreper og nøkkelbegreper	22
«Historisk tenking» – Den nordiske «skolen»	26
Historiebevissthet – mange aspekter	28
Historiebevisstheten – på vei til klasserommet	32
Kapittel 2	
Elevenes historiske tenking	37
Hvordan forstår elever nøkkelbegreper?	38
Elevdeterminismen og kontrafaktisk historie	43
Ny tenking om læreplaner	46
Historiebevissthet i to læreplaner	51
LK20 – noen kontaktpunkter	53
Kapittel 3	
Historiefaget i Norge	55
Fra nasjonsbygging til Norge i en større verden	56
Et radikalt grep som ikke førte frem – i første omgang	56
Nye signaler med Mønsterplanen 1974	57
Kampen mot stoffmengden	58
Vitenskapelig arbeidsmåte og metode	59

Historiefaget i LK06 – historiebevissthet	61
LK20: Fagfornyelsen – et nytt historiefag?	63
LK20 i et internasjonalt perspektiv	68
DEL II HISTORIEFAGET I BRUK	71
Kapittel 4	
Læringsstrategier	73
Bakgrunn	74
Begreper og begrepslæring	74
TT-strategier og metakognisjon	76
TT-strategier – modeller og eksempler	76
Noen TT-strategier	78
TT-strategier og grunnleggende ferdigheter.	90
Kapittel 5	
Kildegransking	93
Kildekritikk og kildebruk – to eksempler	94
Kildegransking – nordisk modell	98
Gjenstander	101
Kildegransking – fra enkeltkilder til sammensatte kildeoppgaver.	106
Sammensatte oppgaver – utvalg, relevans, historiebruk.	111
Historiebruk i det offentlige rom – statuer	112
Historiebruk i det offentlige rom – bygninger	113
Hva betyr det å tolke i historiefaget?	113
Kapittel 6	
Fortelling, simulering og rollespill	117
Fortellingen – struktur og funksjon	118
Fra anekdoten til egen fortelling	120
Det narrative grunnskjemaet og seks fortellinger.	122
Simulering og rollespill.	125
Hvordan lage enkle og effektive simuleringer?	127
Emosjonelle og kontroversielle emner	130
Kapittel 7	
Digitale medier i historiefaget	133
Nettet – fra informasjon til kunnskap	134
Nettet og oppgaveskriving	135
Kildegransking på nett og på papir	136
Elever på nettet i historie – en forskningsrapport	137

Hvordan utvikle elevenes søkestrategier på nettet?	139
Elever på nettet – nedslående resultater	141
Lateral søking på nettet	142
Strukturerte nettsted	144
Tekstbehandling som faglig redskap	145
Bildebehandlingsprogrammer, manipulering og kildekritikk	148
Kapittel 8	
Bilder som kildemateriale	151
Bildeanalyse og kildegransking	151
En verktøykasse	153
Bildesjangere	155
Fotografiet	157
Fire vikingbilder – bruk av historie	161
Bilder og begreper	162
Kapittel 9	
Film i historiefaget	167
Filmens egenart som kilde	167
Spillefilm som historisk kildemateriale	169
Digitale klipp skaper muligheter	170
Sju filmanalyser	171
Filmaviser, valgkampfilmer og reklamefilmer	177
Norske valg- og reklamefilmer	178
Bruk av historie i politisk reklame på TV og Internett	179
Kapittel 10	
Elevvurdering – fra reproduksjon til tenking	183
Nøkkelbegreper og progresjon i historie	183
Vurdering for læring	184
Oppgaveformer i historie	185
Kan historiebevissthet og historisk tenking måles?	190
Hva kan vi si om fremtiden – med hjelp av historie?	192
Historiebruk – Krystallnatten	193
Muntlig eksamen	194
Kapittel 11	
Planlegging og praksis etter LK20 – nye muligheter	199
Læreboka i historiefaget	200
Tekstarkivet og planlegging	202
Planlegging for dybde og oversikt	202
Flere utgangspunkter for planlegging	203
Nøkkelspørsmål knytter sammen dybde og oversikt	206

«Store spørsmål» og planlegging	207
«Store spørsmål» – hvordan utforske elevenes historiske tenking i et stort perspektiv	210
DEL III TEKSTARKIV	213
Innledning	215
Strukturerte opplegg	215
Nøkkelbegreper	231
Kildegransking	238
Enkeltstående tekster som kilder	239
Sammensatte kildeoppgaver	246
Lærebøker som tolking	281
Bildeanalyser	292
Filmanalyser	313
Fortellinger	325
Simuleringer	341
Emosjonelle og kontroversielle emner	347
Tekstbehandling på historisk materiale	349
Planlegging for oversikt og dybde	356
Oppgaver og vurdering av elevsvar	365
Førti undervisningsopplegg ordnet kronologisk. Nøkkelbegreper angitt	375
DEL IV BILDEARKIV	379
Fagfornyelse	429
Ti på topp	433
Litteratur	435
Stikkord	445